

Cumhuriyet Halk Partisi
Bilim, Yönetim ve Kültür Platformu

POLİTİKA NOTU

AKP'nin Yol Açtığı Büyük Toplumsal Çöküntü

AKP'nin Sorumlu Olduğu Tablo

- Bireyler üzerindeki toplumsal baskı sınır tanımaz bir şekilde artmaktadır.
- Yoksulluk, güvencesizlik ve toplumsal dışlanma derinleşmektedir.
- Kutuplaşma, çatışma ve kavga kültürü siyasal ve toplumsal hayata hâkim olmaktadır.
- Çıkarıcı, maddiyatçı, yoz ve etik değerleri hiçe sayan bir insan modeli yüceltilmektedir.
- Çatışma ve kavga ortamı, artan suç ve şiddetin başlıca nedenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

CHP Ne Öneriyor?

- Toplumsal sorunları çözmek için daha fazla özgürlük,
- Mutlu, varlıklı ve kendine yeten bireyler için güçlü sosyal devlet,
- Siyasal ve toplumsal huzur için uzlaşma ve barış kültürü,
- Temiz ve iyi toplum için ahlaklı ve bilinçli yurttaşlık.

AKP, toplumun manevi çöküntü içinde olduğunu ve Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu manevi seferberliği ancak kendisinin gerçekleştirilebileceğini iddia ederek iktidara gelmiştir. AKP, çok uzun bir süredir iktidardadır. Buna rağmen resmi kurumların verileri, AKP iktidarında Türkiye'nin manevi kalkınmayı gerçekleştirmek bir yana, büyük bir sosyal sarsıntı içine sürüklendiğini göstermektedir. Türkiye'de artık adı açıkça konulması gereken büyük bir toplumsal çöküntü yaşanmaktadır.

AKP iktidarında Türkiye, manevi kalkınmayı gerçekleştirmek bir yana, büyük bir sosyal sarsıntı içine sürüklenmiştir. Ülkemizde artık adı açıkça konulması gereken büyük bir toplumsal çöküntü yaşanmaktadır.

Son on iki yılda boşanan, intihar eden, depresyon sorunu yaşayan, uyuşturucu kullanan ve suç işleyen bireylerin sayıları katlanarak artmıştır. Geçim sıkıntısı, işsizlik, kötü çalışma koşulları ve günlük yaşamın zorluklarından kaynaklanan stres, derinleşen toplumsal çöküntünün başlıca nedenleri arasında yer almaktadır. Dayanışma zayıflamakta, topluluk bağları çözülmekte ve bireyler toplumsal çevreden soyutlanarak yalnızlaşmaktadır. Yurttaşlar, ağırlaşan siyasi, toplumsal ve kültürel baskılar altında ezilmektedir. Sürekli gerilim ortamı bireylerin birbirlerine, kurumlara ve devlete duydukları güveni sarsmaktadır. AKP'nin yaydığı çıkarıcı ve maddiyatçı

zihniyet toplumun tüm ahlaki ve siyasi değerlerini aşındırmaktadır. Araştırmalar, AKP iktidarı döneminde toplumun eskisine göre daha mutsuz hale geldiğini açıkça ortaya koymaktadır. TÜİK verilerine göre, 2003 yılında Türkiye nüfusunun yüzde 12,1'i çok mutlu iken 2012'de bu oran yüzde 8,5'e gerilemiştir. Kendisini mutsuz olarak niteleyenlerin oranı ise yüzde 7,3'ten yüzde 10,2'e çıkmıştır.

Türkiye Bunalımında

Araştırmalara göre Türkiye'de her dört kişiden biri depresyondadır. Yalnızlaşma, baskı ve özgüven eksikliği depresyonun başlıca nedenleri arasında yer almaktadır. İş kaybı, maddi sıkıntılar, yoksulluk gibi ekonomik etkenler de depresyonun yaygınlaşmasına yol açmaktadır. Türkiye'de antidepresan ilaç kullanımı 2008'de yaklaşık 17 milyon kutu iken 2012'de bu rakam 26 milyona ulaşmıştır.

Sosyal dayanışmanın azalması, güven duyulan kurumların zayıflaması, toplumda kabul görmeme, aşırı rekabet ve insani değerlerin aşınması depresyon artışını

hızlandırmaktadır. Tüm bu etkenler depresyonun ana kaynağı olan stresi tetiklemektedir.

Araştırmalara göre Türkiye’de her dört kişiden biri depresyondadır. Ülkemizde antidepresan ilaç kullanımı 2008’de yaklaşık 17 milyon kutu iken 2012’de bu rakam 26 milyona ulaşmıştır.

Depresyonun hızlı bir tırmanışa geçtiği ülkemizde çözüm için gerekli kurumsal ve sosyal destek mekanizmaları geliştirilmemektedir. Tedavi olanakları yetersiz sunulduğu için depresyon oldukça yıpratıcı ve yoğun şekilde yaşanmaktadır. AKP iktidarı depresyonda olan kişilere yönelik etkin koruyucu ve önleyici politikaların geliştirilmesi konusunda tamamen başarısız olmuştur.

AKP Türkiye’si Yaşanması Değil

Başta depresyon olmak üzere ruhsal sorunlar intihar riskini on kat arttırmaktadır. Türkiye’de son on yılda 25 binden fazla kişi intihar ederek can vermiştir. 2013’te intihar ederek ölenlerin sayısı 3.189 olmuştur. İntihar eden her dört kişiden birinin 15-24 yaş aralığında olması daha da kaygı verici bir durumdur. İşsizlik, yalnızlık, başarısızlık, namus, aile içi çatışmalar gibi nedenler bu yaş grubunda yer alan bireyleri daha fazla etkilemektedir. İntihar, 15-24 yaş grubunda kazalar ve cinayetten sonra üçüncü büyük ölüm nedenidir.

İntihar, ekonomik ve toplumsal sorunlar, aile yapısındaki çözülme, işsizlik, geleceğe dair umutsuzluk gibi olgularla yakından ilintilidir. Kişisel çaba ve emeğin başarı için yeterli olmaması ve özellikle gençlerde görülen değersizlik, çaresizlik ve hayal kırıklığı duyguları intiharların başlıca kaynağıdır.

AKP, artan intihar ve ruhsal sorunlara karşı duyarsızlığını devam ettirmekte, etkin koruma mekanizmaları ve politikalar geliştirmemektedir.

Boşanma Oranları Artıyor

TÜİK verilerine göre 2012 yılında Türkiye’de boşanma hızı, nüfus artış hızını geçmiştir. Boşanma 2013’te yüzde 1,6 artarken aynı süre içinde evlenen çiftlerin oranı sadece yüzde 0,6 artmıştır. Kaba boşanma hızı 2001’de yüzde 1,35’ten 2013’te yüzde 1,65’e yükselmiştir. Yaklaşık her beş evlilikten biri boşanmayla sonuçlanmaktadır.

Boşanma hukuki olduğu kadar duygusal, ekonomik ve sosyal bir olgudur. Sadece kadın ve erkeği değil, tüm aileyi ve toplumu etkilemektedir. Boşanma kadınlarda depresyonu, erkeklerde şiddete başvurmayı artırmaktadır.

2011 yılında yapılan Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü Boşanma Nedenleri Araştırması’na göre, Türkiye’de boşanmanın en önemli üç nedeni ekonomik sorunlar, şiddet görme ve aileler arası uyumsuzluktur. Gelir dağılımındaki dengesizlik ve ağırlaşan ekonomik koşullar

aile birliği ve dayanışması üzerinde olumsuz etkiler yapmaktadır. Hükümet'in etkin ve adil sosyal destek mekanizmaları geliştirmemesi toplumun çekirdeği olan aileyi temelinden sarsmaktadır.

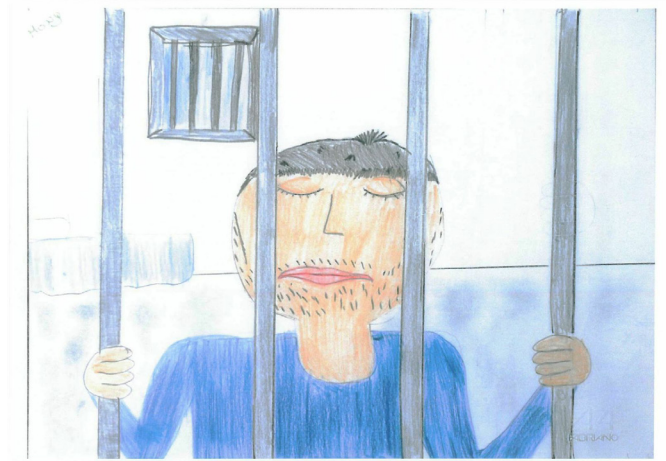
AKP Hükümeti erken yaşta evlenmeyi teşvik etmektedir. Genç yaşta, birbirini tanımadan yapılan evlilikler aile içi geçimsizliklerin başlıca kaynaklarından biridir. Erken evlenmenin de bir sonucu olarak kadınların yüzde 31,9'u ve erkeklerin yüzde 34,8'i aldatma/aldatılma sebebiyle boşanmaktadır.

Türkiye'de yaklaşık her beş evlilikten biri boşanmaktadır. Boşanma kadınlarda depresyonu, erkeklerde ise şiddete başvurmayı artırmaktadır.

Erkeklerin yüzde 64'ü yeniden evlenmeyi düşünürken bu oran kadınlarda yüzde 42'de kalmaktadır. Bu eğilim, boşanmanın kadınlar için daha kalıcı sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Boşanan kadınların önemli bir bölümü, ebeveynlerinin ya da kardeşlerinin yanına geri dönmektedir. Bu kadınlar yaşamlarının kalan bölümünü duygusal ve ekonomik bağımlılık altında geçirmektedir. Boşanma çocuklar üzerinde de kalıcı etkileri olan travmalar yaratmaktadır.

Asıl Suçlu AKP

Son dönemde Türkiye'de en çok işlenen suçların hırsızlık, dolandırıcılık ve yaralama olduğu görülmektedir. Özellikle 2005'ten itibaren bu tür suçlarda çok ciddi bir artış gözlenmektedir. Kapkaççılık suçu işleyenlerin oranı 2003 yılındaki yüzde 1,2 seviyesinden 2012 yılında yüzde 3,6'ya yükselmiştir. Şantaj, yaralama, cinsel taciz ve gasp gibi suçları işleyenlerin oranı 2006 yılındaki yüzde 1,2 seviyesinden 2012 yılında yüzde 3,8'e çıkmıştır. Bu gelişmelere paralel olarak kendini evinde güvenli hissedenlerin oranı 2003'te yüzde 88,5 iken 2012'de bu oran yüzde 80,8'e gerilemiştir.

Resmi verilere göre cezaevinde hükümlü ve tutuklu bulunanların sayısı 2002 yılında 59.429 iken, 2014'de 152.000'in üzerine çıkarak yüzde 100'ün çok üzerinde bir artış göstermiştir. Suç işleyenlerin 18-35 yaş grubunda yoğunlaştığı ve büyük bir çoğunluğunun ancak ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. 2005 ve 2012 yılları arasında çocuk ceza infaz kurumu ve eğitim evine girenlerin sayısı yüzde 42 artmıştır. Çocuklar tarafından işlenen suçlarda en ciddi artış hırsızlık ve gasp eylemlerinde

görülmektedir. Öldürme suçları 2002-2011 yılları arasında yüzde 3'ten yüzde 4,3'e, yaralama suçları ise yüzde 6,2'den yüzde 9,8'e çıkmıştır.

Cezaevinde bulunanların sayısı 2002-2014 arasında yüzde 100'ün çok üzerinde, çocuk hükümlülerin sayısı ise 2005-2012 arasında yüzde 42 oranında artmıştır.

Devletin kurumlarına güveni sarsılan bireyler kendi intikamlarını kendileri alma yoluna gitmektedir. Güç kullanmayı doğal sayan, toplum kesimlerini birbirine karşı kıskırtan ve her sorunu dayatma ile çözmeye çalışan AKP zihniyeti, toplumdaki şiddet eğilimini artırmaktadır. AKP'nin toplumsal sorunlara çözüm getirecek ne bir siyasi iradesi ne de akılcı politikaları bulunmaktadır.

Gençler ve Çocuklar Uyuşturucu Batağında

AKP iktidarında uyuşturucu madde suçlarının oranı yüzde 3,5'ten yüzde 5,2'ye yükselmiştir. Farklı suçlardan cezaevlerinde hükümlü ve tutuklular arasında ilk sıralarda, uyuşturucu bağlantılı suç işleyenler yer almaktadır. Ekim 2014 itibariyle cezaevlerinde uyuşturucu madde suçlarından tutulan kişi sayısı yaklaşık 26.697 iken adam öldürme suçuyla bulunanların sayısı 26.865'dir. 2010-2011 yılları arasında doğrudan madde bağlantılı ölüm olaylarında yüzde 8, dolaylı madde

bağlantılı ölüm olaylarında ise yüzde 6 oranında artış olmuştur.

AKP iktidarında, madde bağımlısı çocuklar ülkemizin en yıkıcı sosyal sorunlarından biri haline gelmiştir. Çocuk yaşlara inen sentetik uyuşturucuların kullanımındaki artış kamuoyunda büyük yankı uyandırırken, aileleri derin bir endişe ve korkuya itmektir. TÜİK'in araştırmasına göre, 2013 yılında 2009 yılına göre en büyük artış yüzde 658,7 ile bir veya birden fazla sentetik uyuşturucu madde kullanan çocukların sayısında gerçekleşmiştir. Yaş grupları itibariyle ise en hızlı artış 11 yaş ve altındaki çocuklarda görülmektedir. Asıl ürkütücü olan, uyuşturucuya özellikle de Bonzai'ye başlama yaşının gittikçe düşüyor olmasıdır. Bonzai kullanımından ötürü tıbbi sorun yaşayan ve ölen çocuk, ergen ve gençlerin sayısı endişe verecek rakamlara ulaşmıştır.

AKP Hükümeti, geçmişte yapılan uyarıları ciddiye almamış, Bonzai kullanımının ürkütücü seviyelere çıkmasına seyirci kalmıştır. Madde bağımlılığını azaltacak sosyal politikaların, destek mekanizmalarının ve kurumsal altyapının

geliştirilmesi ihmal edilmiştir. AKP Hükümeti uyuşturucu sorunu ile etkin mücadelede sınıfta kalmıştır.

Baskı ve Şiddet

AKP Hükümeti, karşısına çıkan her türlü toplumsal sorunu baskı ve şiddet ile çözebileceğine inanmakta, topluma korku salmakta ve şiddeti meşrulaştırmaktadır. Hükümet'in kendisine muhalif gördüğü tüm sosyal kesimler, özellikle üniversite öğrencileri, çevreci gruplar, hakkını arayan anneler, ilaç bulamayan hastalar, 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen işçiler, hapisteki milletvekillerine destek olanlar hep şiddete maruz kalmışlardır. Şiddeti protesto edenler daha da yoğun şiddetle karşılaşmaktadır.

AKP Hükümeti'nin yarattığı şiddet ortamı aile içi şiddeti, kadın ve çocuklara yönelik şiddeti, holigan şiddetini, siyasi şiddeti, hastane, okul ve trafikteki şiddeti her geçen gün biraz daha tırmandırmaktadır. Çünkü bireyler AKP sözcülerinin hiddetine ve Hükümet'in hoyratlığına bakarak şiddetin doğal ve meşru olduğunu düşünmekte ve böyle davranmakta bir sakınca görmemektedirler.

AKP döneminde kadınlara yönelik şiddet yüzde 1.400 oranında artarak rekor kırmıştır. Hükümet yetkilileri kendilerini öve dursun, kadınlara karşı şiddet tüm dünyada Türkiye'nin utancı haline gelmiştir. Kadınlar hemen her gün namus, töre gibi sebeplerle yakınları tarafından öldürülmektedir. Her on kadından dördü hayatlarında en az bir kez fiziksel şiddete uğradığını söylemektedir. Şiddete en çok maruz kalanlar eğitim ve gelir düzeyi düşük olan kadınlardır. Kadınlara yönelik şiddetin artmasında, kadınları ev ve aile ile özdeşleştiren ataerkil siyasi ve kültürel söylemin doğrudan etkisi vardır. İşsizlik ve yoksulluğun artması da kadına yönelik şiddetin artmasına yol açmaktadır. Kadına yönelik şiddetin endişe verici boyutlara ulaşmasında bir diğer önemli etken, polis, savcı ve hakimler gibi yasa uygulayıcılarının toplumsal cinsiyet konusunda yeterli duyarlılık ve bilgiye sahip olmamalarıdır. AKP Hükümeti gerekli önlemleri almak bir yana, tutucu ve ataerkil söylemleriyle kadınlara yönelik şiddeti daha da kışkırtmaktadır.

Kadınlar hemen her gün namus, töre gibi sebeplerle yakınları tarafından öldürülmektedir. Her on kadından dördü hayatlarında en az bir kez fiziksel şiddete uğradığını söylemektedir.

Gerilim Tırmanıyor

Ayrışma, kutuplaşma, gerilim ve hatta şiddet hayatın her alanına damgasını

vurmaktadır. Evde, iş yerinde, trafikte, sokakta yaşanan saldırı, dövme, öldürme haberleri gün geçtikçe çoğalmaktadır. Hasta yakınları tarafından dövülen, hatta öldürülen doktorlar, davalarda dayak yiyen avukatlar, veliler tarafından bıçaklanan öğretmenler, AKPHükümeti mensuplarınca hedef gösterilen dünyaca ünlü sanatçılar, beğenilmediği için eserleri yok edilen heykeltıraşlar, azarlanan memurlar, yandaş olmayınca işinden kovulan gazeteciler, sürekli aşağılanan bilim insanları, özel yaşamından dolayı tehdit edilen öğrenciler günlük haberlerin vazgeçilmez parçaları haline gelmiştir.

Toplumsal çöküntünün kuşkusuz en önemli nedeni temel etik değerleri hiçe sayan çıkarıcı ve maddiyatçı AKP zihniyetidir.

Toplumsal Çöküntü ve AKP Zihniyeti

Yaşanan toplumsal çöküntünün nedenlerini dört ana noktada toplamak mümkündür.

1) AKP'nin körüklediği mahalle baskısı, ahlak zabıtalığı, ihbar kültürü ve polis denetimi insanların birbirlerini suçlu gibi görmelerine neden olan şüphe ve korku toplumu yaratmıştır. Bu yaklaşım bireyi sürekli denetim altında tutan ve ona her istediğini yaptırmayı amaçlayan bir orta çağ zihniyetinin ürünüdür. Siyasi ve toplumsal baskılar ruhsal sorunları ve suça yatkınlığı azaltmamakta, tersine arttırmaktadır. Bu nedenle modern

toplumlar sorunlarını bireyler üzerindeki dış baskıyı arttırarak değil, özgürleşen bireylerin öz denetimlerini geliştirmelerini sağlayarak çözmeye çalışmaktadır.

2) Toplumsal çöküntünün diğer önemli kaynağı yoksulluk, dışlanma ve güvence eksikliğidir. AKP iktidarı eğitim sistemini alt üst etmiş, işsizlik sorununu derinleştirmiş ve sosyal güvenlik sistemini bozmuştur. AKP, yoksul yurttaşları ekonomi politikalarının belirsizliğine, hayırseverlerin insafına ve oy avcılığı amacıyla yapılan siyasi yardımlara mahkûm etmiştir. Toplumda kendini yeterince güvende hissetmeyen bireyler mutsuz bir yaşam sürmekte ve suç işlemeye daha yatkın hale gelmektedir.

3) AKP iktidarı uzlaşma kültürünü güçlendirmek yerine çatışmayı körüklemeyi tercih etmektedir. Toplumun kutuplaşması, taraflar arasındaki ayrılıkların derinleşmesine ve karşılıklı önyargıların tırmanmasına yol açmaktadır. Çatışma ve kavganın ortamı, artan suç ve şiddetin başlıca nedenlerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

4) Toplumsal çöküntünün kuşkusuz en önemli nedeni temel etik değerleri hiçe

sayan çıkarıcı ve maddiyatçı AKP zihniyetidir. AKP iktidarında insanın değeri yalnızca para ile ölçülür hale gelmiştir. Bu anlayış daima kişisel çıkarı peşinde koşan, kazanmak için her yola başvuran, yaptığı yolsuzlukları ne pahasına olursa olsun örtbas etmeye

CHP'nin hedefi mutlu, yasalara saygılı ve birbirlerinin haklarını gözeten bireylerden oluşan sağlam bir toplumsal doku oluşturmaktır.

çalışan insanı yüceltmektedir. Bu insan, ihtirasları uğruna çalıp çırpmaktan, hatta kutsal değerleri sonuna kadar sömürmekten kaçınmamaktadır. Bu insan için özveri, toplumsal yarar ve başkalarının hakkını yememe gibi değerlerin hiçbir önemi yoktur.

AKP iktidarı, para hırsının, açgözlülüğün, yolsuzluğun simgesi olan bu "yoz insan" tipini normalleştirmekte ve topluma model olarak sunmaktadır. AKP'nin çıkarıcı ve maddiyatçı zihniyeti, Türkiye'yi eşine zor rastlanan bir yolsuzluklar ve skandallar ülkesi haline getirmiştir.

CHP: Özgürlük, Soysal Adalet ve Siyasi Ahlak Reformu

CHP, toplumsal sorunları baskı yoluyla çözüme anlayışını reddetmektedir. Birincisi, bireylerin mutlu ve erdemli yurttaşlar

olabilmeleri özgürlüklerinin genişlemesi ve öz denetimlerinin güçlendirilmesi ile mümkündür.

İkincisi, CHP'nin hedefi mutlu, yasalara saygılı ve birbirlerinin haklarını gözeten bireylerden oluşan sağlam bir toplumsal doku oluşturmaktır. Bu hedef ancak güçlü bir sosyal devlet tarafından gerçekleştirilebilir. Çünkü sosyal devlette birey mutlu bir aile içinde büyüme, iyi eğitim alma, çalışma hayatında kendisini kanıtlama ve toplum içinde saygın konuma gelme olanağına kavuşur.

Üçüncüsü, CHP, kutuplaşma, gerilim ve çatışmanın yerini uzlaşma, barış ve huzurun aldığı bir toplumsal düzeni kurmayı hedeflemektedir.

CHP, kutuplaşma, gerilim ve çatışmanın yerini uzlaşma, barış ve huzurun aldığı bir toplumsal düzeni kurma hedefindedir.

Dördüncü veson olarak, CHP yurttaşlarımıza sağlam etik değerler üzerinde yükselen daha temiz, daha mutlu ve daha iyi bir toplum vaat etmektedir. Siyasetin görevi Türkiye'yi içine sürüklendiği toplumsal çöküntüden kurtaracak güçlü bir iradeyi ortaya koymaktır. CHP bu sorumluluğun tam bilincinde olan ve bu hedefi gerçekleştirebilecek tek siyasi partidir.